

Handwritten text, possibly a signature or date, within a rectangular border.

Handwritten text, possibly a signature or date, within a rectangular border.

Handwritten text, possibly a signature or date, within a rectangular border.

Handwritten text, possibly a signature or date, within a rectangular border.

Handwritten text, possibly a signature or date, within a rectangular border.

Lacatek.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document, spanning the right page.

LETOPIS ORLOVSKÝ

O prvním začátku toho kostela orlovského od roku památného 1200.

Začátek

Když *Mičeslaus* Vyjvoda ž svů milů manželků v hustých lesích s honbů své vyražení měl. Spatřen byl na tom místě, kde něnější kostel stojí, velmi veliký orel na stromě sedící a maje ve svém d'ubáku hostyje, kterů když na zem pustil, manželka toho vejvody velice se ulekla a na tom místě v okamžení porodila syna: kteréhožto *Casinie* [Kazimír] nazývala a pokřtíti nechala z té příčiny na památku té divné příhody, totiž spatření toho orla a sčasného porodu? Nechal *Micislav* vyjvoda na tom místě kaplu postavici, vykořeníc lesy a příbytky stavěci a to místo *Orlov* jmenovati rozkázal. Po smerci svého octe nastopil *Casinie* syn jeho paňství v roku 1211stém, a jak zvěděl, že v Orlové spatřil neperv svetlo tohoto světa ihned povolal z Polska mnichy z kláštera *Týnic* z řádu S. Octe Benedikta a založil klášter v *Těšíně* s kostelem dost velikém a k tomu klášteru daroval toto místo Malé Orlovo s připojenými statkami, jak se to nachází v buli *Řehoře* papeže roku 1211stým nebo 1229ten dal jim také ty dědiny *Lazy*, *Porube*, *Dombrovu*, *Rychvald*, *Těrlicko*, *Virbice*, *Záblac*, *Polskom Lutynym*, *Německom Lutyně*, *Dětmorovice* *Kocobyndz*, *Gradice*, *Uchylsko*, *Gořice*, *Golkovice*, *Grodin*, *Karvine*.

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Orlové-Lutyni.

Der k. k. Landespräsident
in Schlesien.

Troppau, am 7. Juni 1905.

Nr. 1855.
Pn.

An
den Herrn k. k. Landesregierungsrat
und Leiter der Bezirkshauptmannschaft
in
Freistadt.

Der Gemeindevorsteher Liberda in Lary
setzt voraus die Ausführung der seiner
Satzungsbekanntmachung mit dem f. u. Erlasse vom
24. September 1904 Z. 2964^{Pr.} überprüften Thierf
wursttrags vom 6. Juli 1904, betreffend die
Anordnung eines Grundstücks in Lary
für die dortige Thierglau. Wofür die
Anweisung der Ausführung der auf die
den Grundstück bestehenden Satzungen und
Lassen und wegen Beibehaltung der Plan-
skizze angeordnet.

Seine Satzungen werden daher
aufgeführt, den gegenständlichen Thierfurst
dem genannten Gemeindevorsteher für den

PAMĚTNÍ KNIHA

OBCE

POLSKÉ LUTYNĚ

Vyhláška.

Národní výbor v Praze dne 28. t. m. ujal se československé vlády, pod jejíž pravomoc spadá i Slezsko. Podepsané představenstvo žádá, aby obyvatelstvo jako svobodní občané nového státu důstojně a s klidem přijalo tuto změnu a ve všem podřízovalo se nařízením novou vládou vydaným.

Představenstvo městyse Lazů,
dne 29. října 1918.

J. Křístek, m. p.

Zákon

vydaný Národním výborem dne 28. října 1918.

Samostatný stát československý vstoupil v život.

Zachována byla souvislost dosavadního právního řádu se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upraven byl nerušený přechod k novému státnímu životu.

Národní výbor jménem československého národa jako vykonavatel státní svrchovanosti nařizuje:

I. Státní formu československého státu určí národní shromáždění ve srozumění s československou národní radou v Paříži. Než se tak stane, vykonává státní svrchovanost Národní výbor jako orgán jednomyslné vůle národa.

II. Veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti.

III. Veškeré úřady samosprávné, státní a župní, ústavy státní, zemské, okresní, župní a obecní jsou podřízeny Národnímu výboru a prozatím úřadují a jednají dle dosud platných zákonů a nařízení.

IV. Zákon tento nabývá platnosti dnešním dnem.

V. Předsednictvu Národ. výboru se ukládá, aby zákon tento provedlo.

Dáno v Praze, 28. října 1918.

Antonín Švehla vr., Jiří Stříbrný vr., Dr. Alois Rašín vr., Dr. Frant. Soukup
vr., Dr. Vavro Šrobár vr.,

klid, a oznamoval první zákony samostatného státu československého.

K večeru shromáždil se průvod velikých i malých tisíce hlav čítajících a v radostném uvážení na jásavého volání „slávy“ republiky, Kramářovi, Masarykovi ubíral se od hostince Jana Křístka na zvuky larecké hudby na hranici sušskou, kde spojil se s občany sušskými a táhl do Orlové. Tam slilo se všechno skoli v jediný mohutný tábor. Celým večerem i nocí neustávalo bouřné jásání, veselé a naslouchané provolávání slávy a křiku novému státu, jeho nejlepšímu mužům a celému národu.

Dne 2. listopadu 1918 - v sobotu - konána slavnostní schůze obecního výboru s následujícím proslovem starosty Jana Křístka:

„Slavné obecní zastupitelstvo!“

„Dovolují si zahájit dnešní slavnostní schůzi obecního zastupitelstva, kdy na všech stranách rozléhá se radostné jásání našeho lidu nad tím, že po 300 letech ujařmení vrátila se národu našem opětně“

Kronika městyse Lazů z let 1922–1923 zachytila stručně popis obce, charakteristiku dolů a koksovny, politický život, národnostní poměry, školství, správu obce, kulturu, živnosti, zdravotnictví, sociální péči, bezpečnost a události v obci z let 1914–1921. Kromě vlepené reprodukce mapy obce dokládá vlepená obecní vyhláška příchyllost obce k Československé republice na podzim 1918.

Budova poštovního úřadu v Orlové.

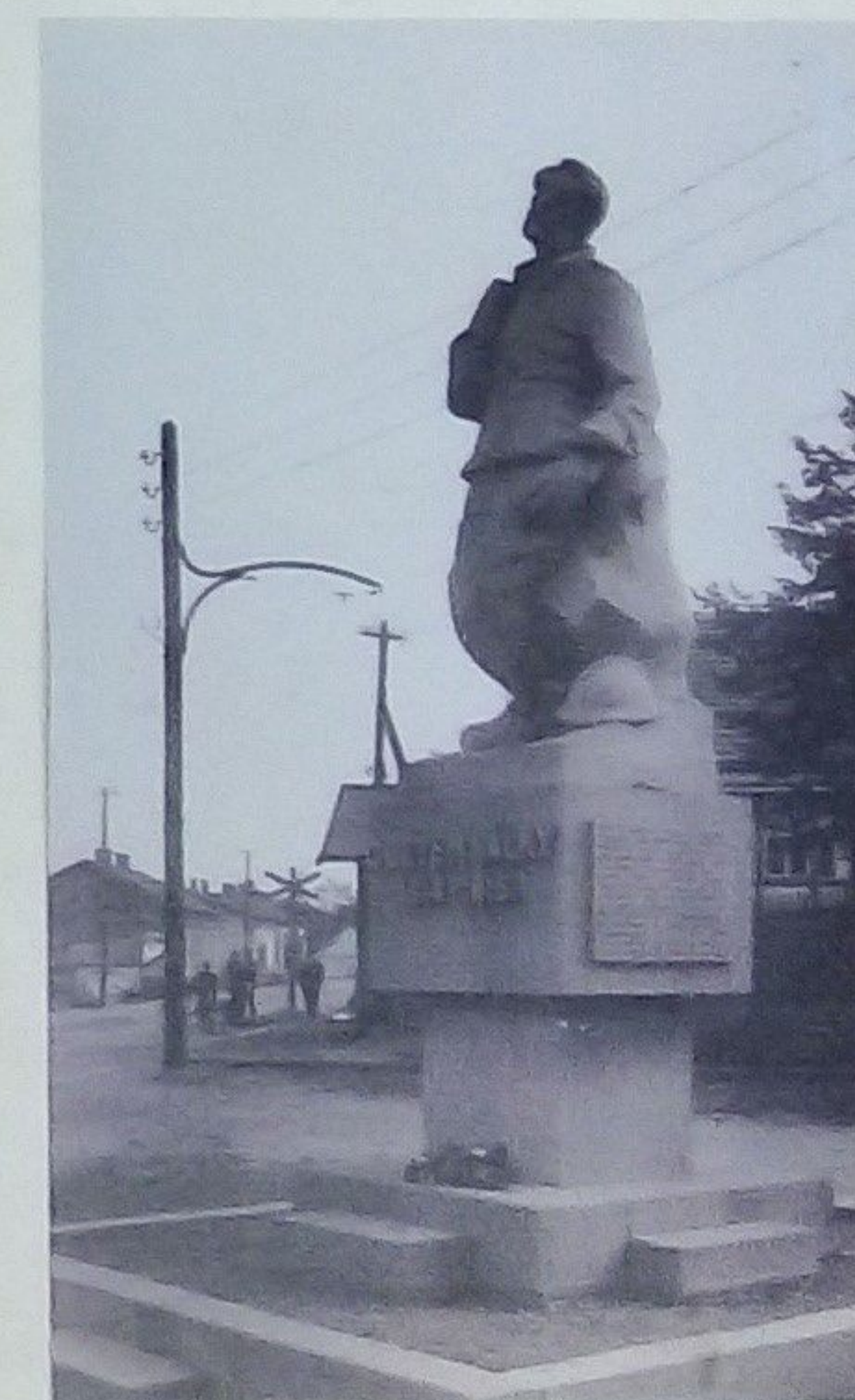
Restaurace Dělnický dům v Orlové v době květnových svátečních dnů.

KRONIKA města ORLOVÉ

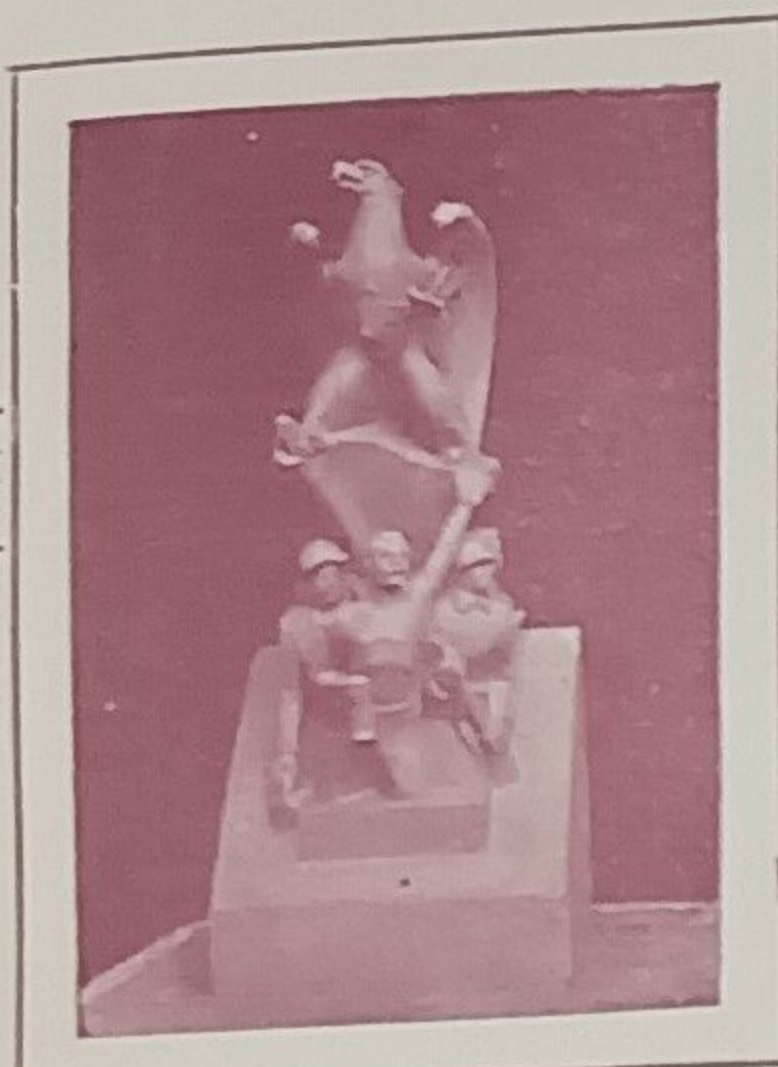
Reprezentativní provedení kroniky města Orlové z let 1968–1975 bylo zhotoveno z ručního papíru, svázáno do pevných desek s kůží a zlaceným slepotiskem.

Budova městské spořitelny v Orlové z roku 1927.

Pomník padlých v první světové válce v Orlové.

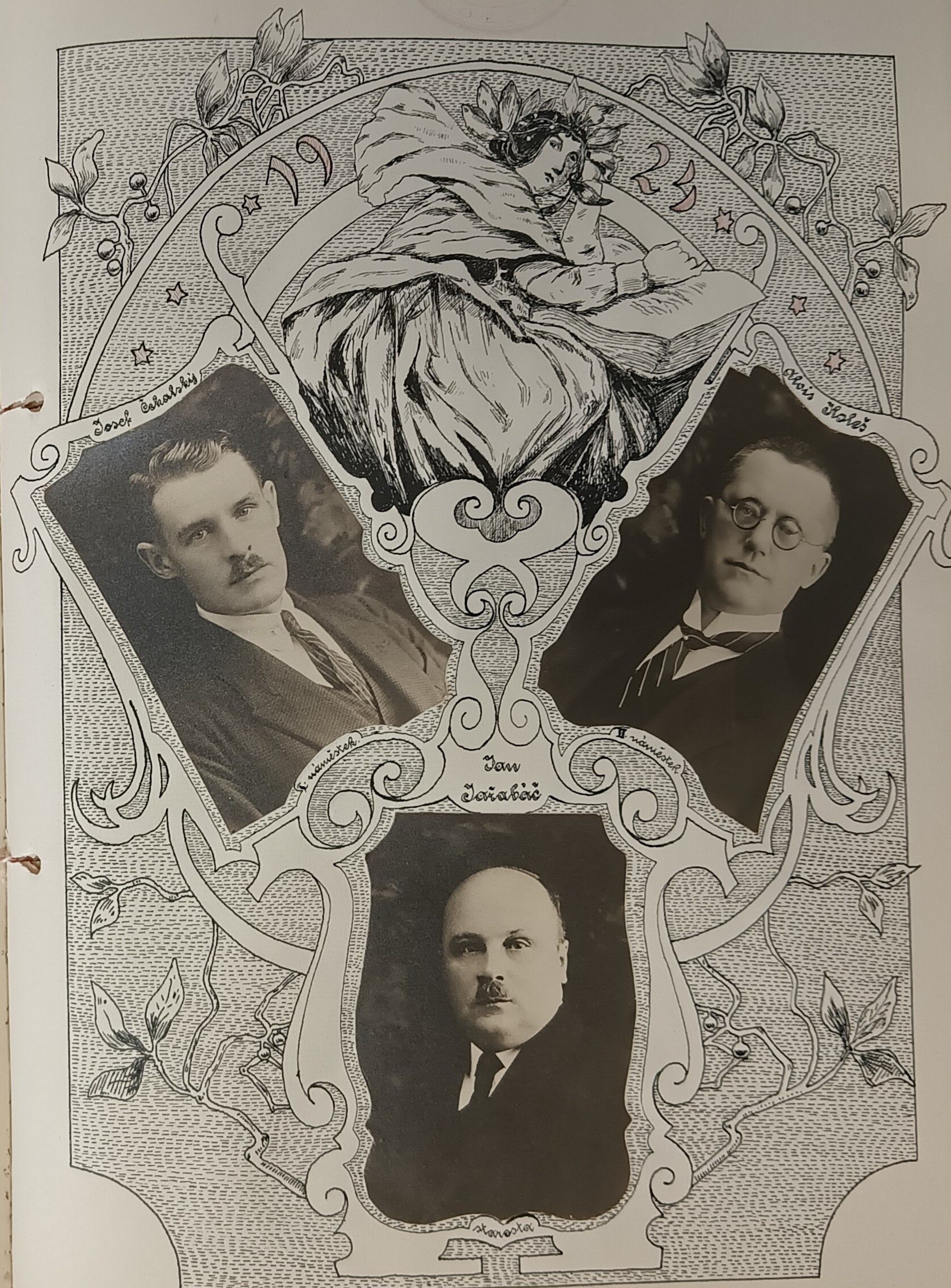
SLAVNOSTNÍ ODHALENÍ
POMNÍKU PADLÝCH ZA
TĚŠÍNSKO NA HŘBITOVĚ
V ORLOVÉ

ZA OSLAV 10-LETÉHO VÝROČÍ
REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

J. Fihinger, Orlová.

V roce 1928 byl na orlovském komunálním hřbitově odhalen nový pomník československým obětem bojů o Těšínsko podle projektu inženýra architekta Stránského a stavitele Šlégl z pražského Karlína a akademického sochaře Václava Žaluda.

Dlouholetý ředitel českého gymnázia v Orlové se stal 15. ledna 1924 starostou města, náměstky se stali členové městské rady Josef Čekalský a vrchní oficiál kamenouhelných závodů Orlová-Lazy Alois Holeš, který byl v červnu 1942 popraven za odbojovou činnost.

Mladší německý opis listiny z roku 1616 zmiňuje vesnice Orlovou a Lazy, zakoupené baronem Janem Bludovským.

Popis obce

Obec Poruba leží v kamenouhelném revíru ostravsko-karvinském. Stará legenda nám vypravuje, že v těchto místech bývaly velké lesy. Kniha Křištof (1163-1211) pan Ratihoška a Těšínska, vypravil se jednou se svou manželkou Ludmilou v četnou družinu na hon do těchto hlubokých lesů a doubrav země Těšínské. Za honu spatřili prý na jedné knížce manžel v místech kde je orlovský kostel, na vysokém stromě seděti orla diváčího v kobáku svou korunu, kterou nenadále upustil.

Kniha Ludmila ulekla se tohoto zjevu tak, že porodila na místě syna, pozdějšího knížete Kazimíra. Na památku tohoto zjevu a této události, dali prý knížecí manželé vystavěti v těchto místech kapli a založili po vyčázení okolního lesa ves, kterou prý nazvali podle orla „Orlovou“.

V pozdějších letech 1211-1234 měly vzniknouti jiné osady jako Poremba, Lany, Dombrova, Kocobenda, Těličko, Orlice, Zablátí, Pol. Ostrava, Pol. Lutyně, Rychnov, Těšmarovice a nale. byly klášteru Benediktinů v Těšíně.

Název vesnice se odvozuje různě. Na př. Lany - lany (lesy) Dombrova - doubrava, Zablátí - za blatem, Rychnov od biskupa Richinvalda.

Název naší obce Poruby dříve Poremby odvozen od slov: vyrubati (vyřezati), vyrubisko, (vyřezisko) porubání (porubane).

Přemysl opolického knížete Vladislava (1244-1281) syna Kazimíra, který se všemožně staral o hospodářské a nábo. záležitosti své země, došlo také k významné události pro Orlovou. Roku 1268 dne 2 května bylo rozhodnuto, kníž. diti v Orlově filiální opatství kláštera Týneckého u Krakova řádu sv. Benedikta. Kníž. povolávání byli z

Týnce u Krakova do Orlově až do roku 1422. Od této doby povolávají se kněží na faru orlovskou k klášteru benediktinů, který se stal patronem fary a kostela v Orlově.

Týnečtí mniši, obstarávali různá práva a výsady pro své statky na Těšínsku, usadili se v Orlově. Vystavěli si hosp. zářské budovy, začali vyrubovati okolní les a volali osadníky k založení nové vesnice. Les pod Orlovou vyrubali a vzniklou ves na místech porubaneška nazvali Porembou.

Obec Poruba patří pod okres ryšávský a jest vzdálena od okresního města Ryšávu asi 10 km. Železn. správa a berní úřad jest ve Ryšávě, finanční ředitelství v Opavě, Obchodní a živnostenská komora v Opavě.

Školní úřad je v místě. Telegrafní a telefonní úřad v Orlově. Rozloha obce činí 555 ha, 10 arů a 2 m. Z této výměry připadá na pole 370 ha, luka 10 ha, lesy 3 ha, pastviny 80 ha, rybníky 8 ha, zahrady 25 ha, zastavěné plochy 15 ha, na mýtný slatek (potok, cesty atd.) 9 ha, ostatních 25 ha připadá na plochy zastavěné haldami a jiné reprodukční plochy.

Obec rozdělenu na několik částí, jejichž místní názvy jsou: Na stranu smyslovy, Kompa (povstalo pravděpodobně z „kupa“ - „kopa“), na stranu východní „Dřevinka“, dále „Báleník“, směrem západním až ke hranici obce Pěřiváldu „za ploty pod Olšiny“, ve směru severním „za cestu“. Právě tyto v poslední době však strážejí na výstavbu a dnešní generace již je vůbec nepoužívá. Rozvojem obce změnily se i budovy těchto částí a lid staré názvy napomíná, ba vznikly v některých částech obce názvy nové, které se dosti vřítily. Jako příklad uvádím název dělnické osady v západní části obce u hranice obce

Pamětní kniha obce Poruby z let 1934-1936 zachytila stručně popis obce, nejdůležitější budovy ve městě (školy a deset hostinců), výsledky sčítání lidu v roce 1930 a události v obci z let 1919-1936.

Městská spořitelna v Orlově, Občanská záložna v Orlově, Občanská záložna v Lazích a Spořitelni a záloženský spolek v Porubě

oznamují svým obchodním přátelům, příznivcům a celé veřejnosti Velké Orlově a okolí:

Podle připravovaných zákonných osnov o zjednotění poměru v lidovém peněžnictví budou tyto peněžní ústavy na území města Orlově v nejbližší době slouženy v jeden ústav s názvem „Spořitelna a záložna v Orlově“.

Provozni středí bude v budově nynější Městské spořitelny v Orlově, v Lazích bude pobočka s každodenním úřadováním v místnostech nynější Občanské záložny a v Porubě bude úřadovna s občasným úřadováním v budově byv. radnice.

Občanská záložna v Orlově v nejbližších dnech přenesl své úřadování do místnosti Městské spořitelny v Orlově. Den bude oznámen vývěskami a v místním rozhlase.

Tento sloučený peněžní ústav, který ve zkratce bude nazýván „Sporozáložnou“ chceme ještě lépe vybudovati pro službu lidu. Sporozáložna bude nejen místo pro bezpečné a výhodné ukládání úspor našeho lidu, ježto vklady budou požívatí státní záruky, ale bude provozovati všechny druhy vkladových, zápůjčkových, depozitních a zprostředkovatelských obchodů, kde si budete moci lacino a výhodně vypůjčovati. Sloučení bude znamenati, kromě zláčení provozu, řád řadu technických výhod.

Podepsané ústavy Vás nikdy nezklamaly a jejich účelem jest jediné služba veřejnosti, kterou dělají rady. Použijete-li jejich služeb, bude Vám odměnou urychlená výstavba města a kraje, rychlejší zotavení hospodářské a rychlejší návrat do radostného života.

V jednotě jest síla! Sloučený ústav započne svoji činnost téměř s 50 miliony vřetených vkladů v nové měně.

Podepsané ústavy děkují všem za dosavadní projevenou důvěru a věří pevně, že sloučenému ústavu bude důvěra plně zachována a ještě zvýšena a ujišťujeme Vás, že neklameme.

Městská spořitelna v Orlově
Leopold Kabánek, předs. spr. kom.
František Fajkus, předseda MNV.
Adolf Juří, nár. správce.

Občanská záložna v Lazích
Vlad. Nobel, předs. MAVNF
Ed. Kríž, nár. správce.

Občanská záložna v Orlově
Josef Čermák, nár. spr.
Jar. Stangl

Spořitelni a zálož. spolek v Porubě
Josef Hubel
Alou Holc

Po spojení Orlově, Lazů a Poruby ve „velkou Orlovou“ následovalo spojení místních peněžních ústavů pod Městskou spořitelnu v Orlově.

59 koncertů staneem, 19 tanečních zábav, 12 zábavních večerů, 11 večerů společenské výjevy, 6 Silvestrovských zábav, tedy celkem 107! podniků staneem. 154 filmových představení, 2 páté oslavy, 2 tržny, 4 veřejné projevy, 8 besídek, 2 akademie, 11 divadelních představení, 2 výstavy, 2 představení artistů. Všechno celkem 294 podniků, z toho 187 bez tance.

Z těchto čísel je více než zřejmo, že přesto velice procento k. v. koncertů staneem, zábavních večerů a pod., byl přece jen kulturní život Orlové poměrně bohatší na hodnotnější druh zábavy. Místní osvětová rada se všemožně snažila snížit počet tanečních zábav a pokud možno zvýšit jejich úroveň tím, že kapelníci jednotlivých tanečních orchestrů byli povinni zahrát do svých programů i čísla hodnotnější, užitečnější hudby. Štoupající úroveň všech podniků, ať už to byly oslavy, akademie a besídky, byla jen potěšující okolností, že společenský život se přece jen lépe organizoval a konsolidoval po všech stránkách.

Týdenní trhy.

Týdenní trhy byly zahájeny v Orlové v červenci 1945 a to na úřadu pouze tři místní trhovci. Od té doby konaly se týdenní trhy pravidelně vždy v pondělí a ve čtvrtek na štoupající úřadě místních i cizích trhovců. Koncem roku bylo již mapočteno na trhu 166 trhovců. Průměrná návštěva na jednom trhu činila 24 trhovců. MIV připravoval nové opravené bydlí tržního řádu a také úpravu tržních poplatků. Nebylo zapomenuto ani na přesný hlášení, podle něhož budou definitivně stanoveny podmínky prodávajících s ohledem na druh prodávajícího zboží.

Spolky, úřady.

Po osvobození Rudou armádou byly obnoveny, po případě založeny tyto spolky:

1. Svaz české mládeže (SČM); nejaktivnější spolek v Orlové, založený hned v prvních dnech osvobození. Tyto byl pozoruhodnou činností kulturní, propagační a výjevou. Předseda: S. Valový.
2. Okresní vedení Svazu české mládeže | předseda J. Babica |.
3. Svaz junáků.
4. Političeská organizace: H.
5. Sbor dobrovolných hasičů | předseda R. Langhammer |.
6. Tělesná výjeva: Sokol I - II, STJ a Orel.
7. Sportovní kluby: SK Orlové, SK Meteor, SK Slavia.
8. Klub esperantistů „Emo“.
9. Svaz přátel SSSR.
10. Klub československých turistů.

Úřady, úřady, lékaři a jiné:

1. Místní spořitelna | ředitel J. Jurek |.
2. Ředitelství pošty | ředitel Pospíšil |.

3. Přednost hlavního nádraží | p. Bureš |.
4. Provozní ředitelství karmenouhelných dolů Orlové - Razy.
5. Sbor národní bezpečnosti | tech. středisko Píerone |.
6. Závodní nemocnice | primář MUDr. Košpar, MUDr. Tengler, MUDr. Bartoněk |.
7. Farní úřad římsko-katolické církve | farář Petr Unger |.
8. Farní úřad evangelické církve a. v. | farář K. Kyjůnek |.
9. Farní úřad církve československé | farář Světlá |.
10. Kina: Alfa a Thast.
11. Lékaři: MUDr. Garza, MUDr. Jodasová-Kundusová.
12. Různé: U sv. Josefa, u sv. Barbory.
13. Zubní lékař: MUDr. D. Aufrecht. Dentisté: A. Chrobák, J. Štěcha.
14. Československý červený kříž | předs. MUDr. Tengler |.
15. Zvěrolékař: S. Hajec.
16. Pojišťovnictví: Banka Slavie, banka Reunion.
17. Okresní nemocniční pojišťovna.
18. Okresní hospodářské skupina maloběhodu.
19. Ústřední povaz řemesel.
20. Společnost řemeslníků a učenářů.

Polské spolky.

1. Koło Macierzy Szkolnej.
2. Miejsca Rodzina Opiekunów v Orlové.
3. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Beskid Śląski” v Orlové.
4. Związek Zbýtych Wyehranic Pol. Gimnazjum v Orlové.
5. Stowarzyszenie ewang. miarost v Orlové.
6. Powiatowa Rodzina Opiekunów v Orlové.
7. Polska Krajowa Rodzina Opiekunów v Orlové.
8. Polskie Stowarzyszenie Robotnicze-Oświatowo-Gimnastyczne „Sila”.

Kromě těchto čísel a polských spolků je v Orlové sídlo Židovské maloběžné obce pro soudní okres Fryštát.

Svaz osvobozených politických vězňů a pozůstalých po obětech nacismu v Orlové byl založen 5. července 1945 na počest těch, kteří zemřeli v místnostech dělnického domu v Orlové. Pobočka měla sdružovat všechny politiky a pozůstalé z Orlové, Poruby, Dolní a Horní Lutyně a Bětkarovic. Předsedali se M. Šolc z řad bývalých vězňů a pozůstalých. Dne 10. srpna 1945 vystoupili členové z Orlové a Bětkarovic. Činnost pobočky směřovala k získání peněžních prostředků na podporu rodiny a příbuzných po umučených v koncentračních táborech a věznicích. Předseda: Fr. J. Jurek.

Tato kronika města Orlové zachycuje události z let 1945–1952, jsou do ní vlepeny cenné fotografie ze 40. let 20. století. Důležitým momentem pro Orlovou bylo sloučení města se sousedními obcemi Lazy a Porubou v jeden celek 28. srpna 1946. Od roku 1960 byla součástí města i Horní Lutyně. Dále uvádí české a polské spolky a úřady, které po válce zahájily činnost ve městě.

Zápisník návštěvníků Lašské národop.

výstavky Orlovské

od 2. až do 12. září 1894.

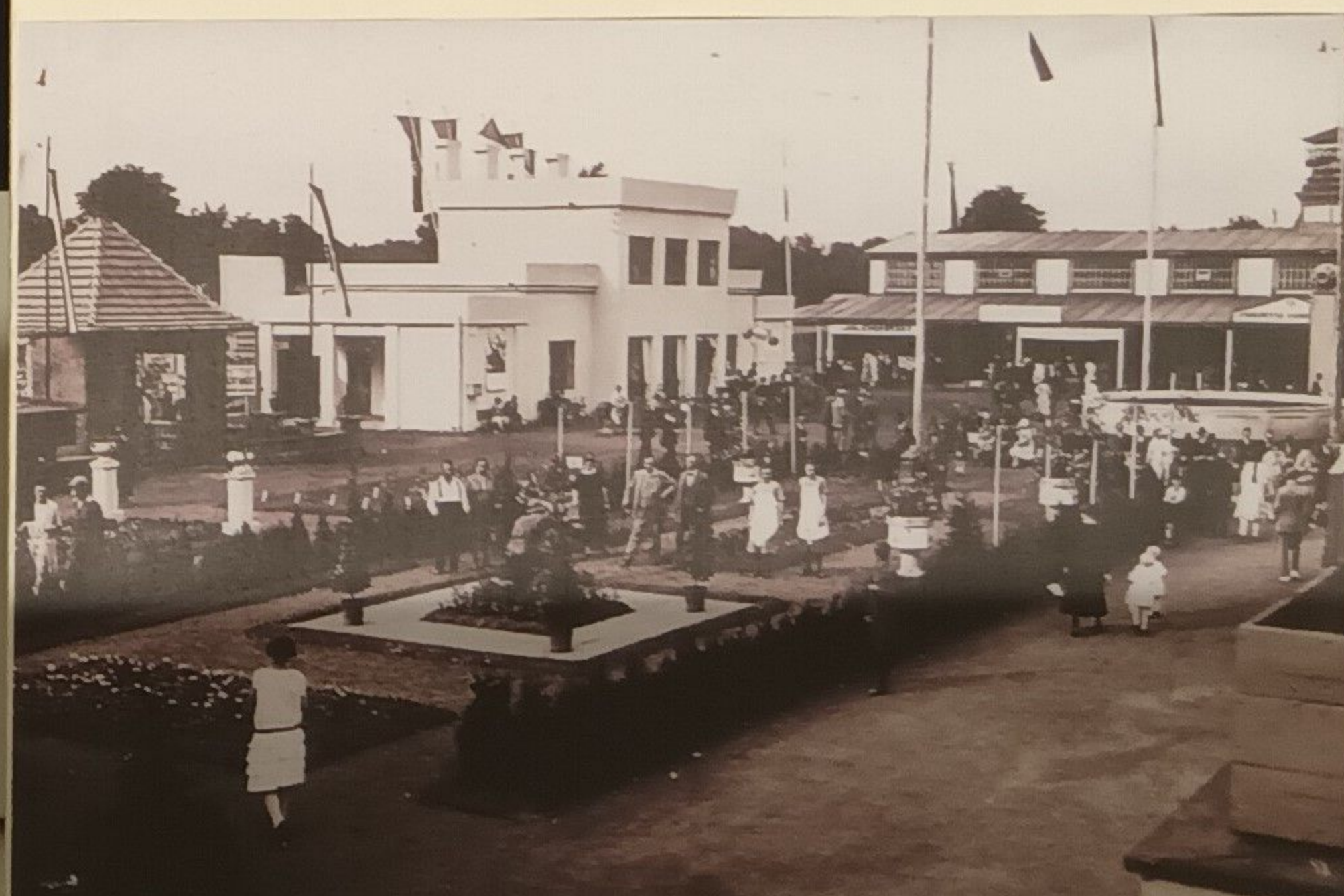
Návštěvní kniha Lašské národopisné výstavky v Orlové s podpisy významných návštěv profesora V. Praska, barona Mattencloita či zemského prezidenta se konala ve dnech 2.-12. září 1894 v prostorách české obecné školy. Na výstavě byly shromážděny zapůjčené exponáty, které byly rozděleny na pravěké předměty, památky historické, literární a umělecké, hornictví, kostelní předměty a zvykoslovné oddělení. Dále měly být získány a zastoupeny lidopisná literatura, lidová hudba, vybavení lašské domácnosti, lidové kroje a výšivky a školské oddělení. Tato výstava stála u počátků ideje založení vlastního orlovského muzea.

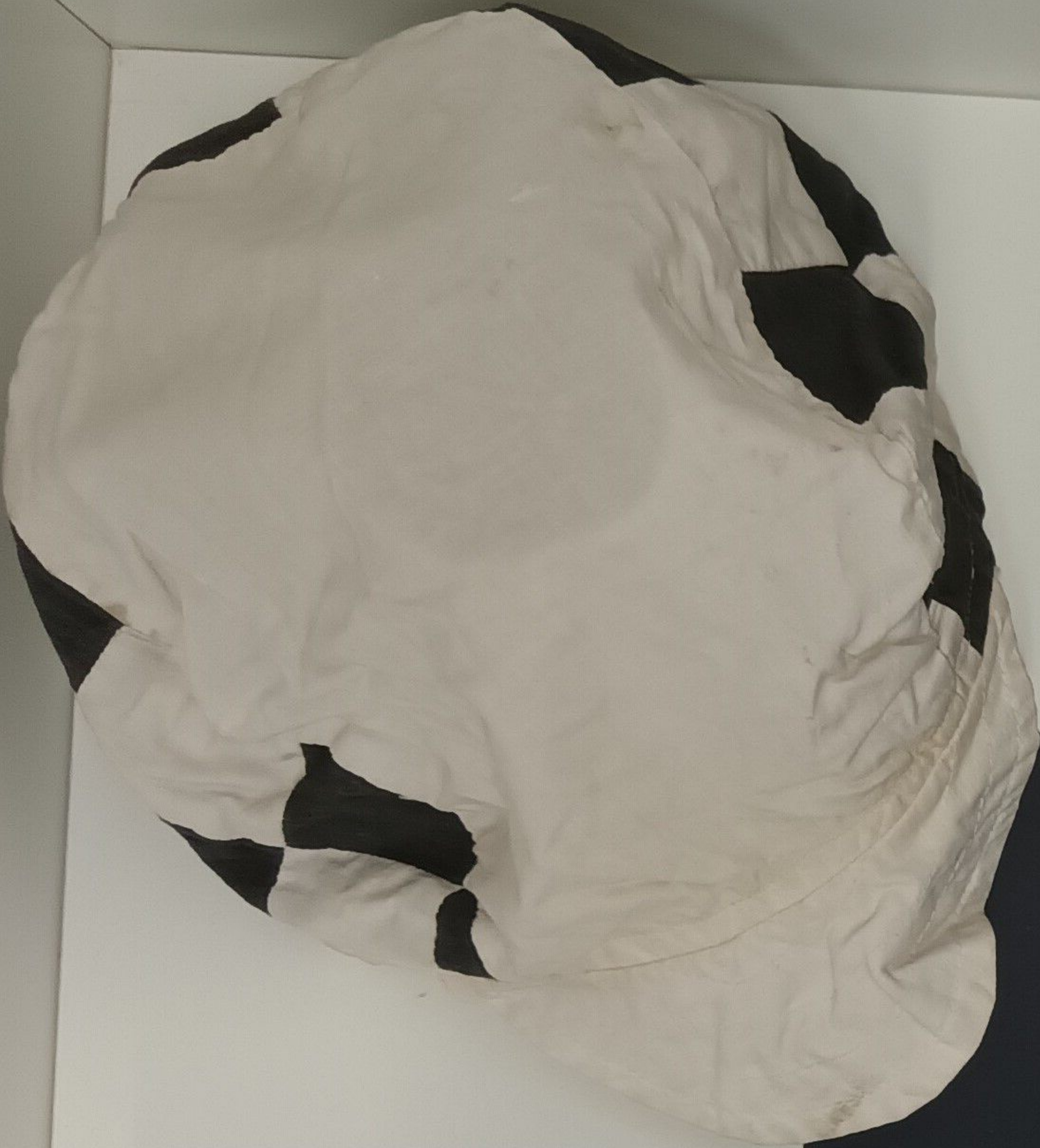
Zápisy schůzí Slezské muzejní společnosti v Orlové z let 1913-1927 dokumentují činnost a počátky tohoto spolku, který se zasloužil o rozvoj a etablování orlovského muzea, jehož význam překračoval hranice dnešní Orlové.

Schůze
Kuratoria „Slezská muzejní společnost v Orlové“

Konala se 30. ledna 1913 za účasti členů:
Klavaně, Marka, Kyřatý, Pičkové, Adamova, Kudělky,
Klase, Ramiše, Korděla, Lacmana a Jelinekova.

Poslavitel řekl Klavaně, vzhledem k tomu, že
zastupuje u nás, serije, souhrnu na důležitost mu-
zea na Slezsku, neboť již Praver a více má
příjemci je to. Poté bylo, že muzeum již dříve existovalo
a bylo as 3 léta vyřizováno o rozvoj odbohu M.O.Z.
a to se konalo byla vzhledem k tomu, že již
soudržnost byla, která je k rozvoji muzea
může být na cestě a která by vyvolala vzhled
tímto gamodak. trollem k tomu, že muzeum v Orlové
již konala „Slezská muzejní společnost v Orlové“

Cyklistická čepice z 1. ročníku Mezinárodního silničního cyklistického závodu Družba žen Orlová (dnešní Gracia Orlová) z roku 1987.

V bezprostřední blízkosti dolu se nacházela oblíbená plovárna v Lázech.

ZDAR OSLAVÁM 750. VÝROČÍ ORLOVÉ

Tělovýchovný aktiv rady města Orlové připravuje společně se školami, s OV ČTO a OV ČTS Sokol v Karvině vlastní vystoupení dne 20. května 1973 na stadionu Dolu J. Fučík, závod 5 v Orlové 3. Vystoupí na 2000 cvičenců. Rady mužů a žen zveřejní cvičenci z družebního okresu Vyškov; velmi se těší na vystoupení v Orlové. Skladby pro vystoupení jsou náročné a bude zapotřebí porozumění ředitelů škol, značného úsilí učitelů, kteří skladby nacvičují, a pozornosti žáků cvičenců i dospělých, aby skladby vynikly mohutně, tak jak si to oslavy 750. let Orlové zaslouží.

TENIS A JEN TENIS

Začíná se dařit práce orlovským tenistům

V rámci oslav 750. výročí založení města Orlové a 85. jubilea TJ Slovan Orlová, vyhláškou tenisový oddíl TJ Slovan v Orlové kolektivní závazek. V závazku je zakotveno 9 bodů pro podporu všostranného roz-

voje tenisového oddílu, aby se stal důstojným reprezentantem našeho města. Do soutěže se zapojilo všech 40 členů oddílu s vedoucím kolektivem Jaroslavem Foltýnem v čele. **Odbory všech orlovských TJ — následujte!**

TJ SLOVAN OSLAVÍ 85 LET SVÉHO TRVÁNÍ

Přes 80 delegátů z oddílů kopané, ledního hokeje, odbíjené, tenisu a těl. odboru Sokol se zúčastnilo výroční konference TJ Slovan. V letošním roce oslaví tato nejstarší TJ na Těšínsku 85 let trvání. V obšířném plánu činnosti nebyla proto opomenuta žádná oblast v činnosti TJ. Budou vytvá-

řeny podmínky pro vstup družstev a oddílů do soutěže o „Vzorný oddíl — kolektiv“, zvlášť se pak vyžaduje aktivní účast na oslavách 750 let Orlové. Účastníci konference byli seznámeni s příhláškou tenisového oddílu do socialistické soutěže o „Vzorný kolektiv“ a se závazkem odbíjenkářů. Zároveň provedl a průběh konference zhodnotil zástupce OV ČTO s. ing. Böhml.

Poslední pozdrav zimy

V únoru pořádá TJ Baník Doubrava v okolí ZDS na Výhodě běh na lyžích k 750 letům města za velmi špatných sněhových podmínek. Startovalo 52 žáků mladší i starší kategorie. Vi-

tězům předal MěstNV Orlová pamětní medaile a vlaječky. Umístění: ml. žákyňe Zdeňka Jurášková — ZDS Výhoda, st. žákyňe Marcela Namyslová — ZDS Orlová sídliště, ml. žáci Ivo Jurásek — ZDS Výhoda, st. žáci — Fr. Zmolil — ZDS Orlová 3 sídliště. **Sokolová.**

TĚLOVÝCHOVNÉ AKCE K VÝROČÍ 750 LET ORLOVÉ

Každý pátek
Turnej kopané škol 1. cyklu
Hřiště Slovanu Orlová vždy od 12 hod.
První zápas 6. dubna
Zahájení 100 jarních kilometrů
Pořádá OV ČTO, odbor turistiky
14. a 15. dubna — Baník Doubrava B
Turnaj stolního tenisu
21. a 22. dubna — hřiště Sokol Orlová 4
Turnaj v dívčí kopané
28. a 29. dubna — ZDS Orlová 4 sídliště
Soutěž v badmintonu

— 20 —

Získali jsme pro vás, orlovští sportovci, zajímavý seriál článků jednoho z nejstarších popularizačních sportovních redaktorů na Ostravsku, Boleslava Moravce; patřil mezi průkopníky sportu minkami počátky orlovského sportu, vzpomínka co by si přál, odpověděl, že by chtěl ještě jednou do Orlové, popovídat si o sportu. Příznivce sportu bude jistě zajímat, že beseda orlovských sportovců dříve narozených i těch nejmladších s redaktorem Boleslavem Moravcem se připravuje v měsíci květnu. A nyní, startujeme!

B. Moravec v karikatuře.

Z HISTORIE SPORTU V ORLOVÉ

Seriál I. Boleslav Moravec

Vzpomínky jsou živou vodou života, protéká myšlenkami člověka a ne- lze si představit, že žije člověk, který by neměl vzpomínek. Sféry ten, kdo si pamatuje události z nejbližšího mládí, kdy se mu zapsaly nezapomenutelné do dětské paměti, a proto později tak radostně oživují. Nebyly vždy veselé, byly i smutné. Vzpomínky na Orlovou máne nikdy neopustily a pro vášnivá Orlové jsem vždy a všude učil, co bylo v mých silách.

Pamatuji Orlovou — řekl bych v probuzenecké době, kdy nastal příliv českých dělníků a inteligence, do té doby spadali i začátky zájmu o sport, ovšem v míře takové, jakou tehdejší doba dovojovala. A tato doba se stala sestrou života kulturního, který bohužel — zaujímal k sportu negativní stanovisko. Nabylo tomu tak jen zde, v Orlové, ale všude, kde se pokroková mládež pokoušela o sportování. Přes všechny překážky se však naši jedinci, kteří se nedali odradit a ve skupinkách zasévají semínko pro příští vývoj sportu.

Pamatuji, že před 75 lety u nás na zahradě „báječku“ v hornické kolonii „U křížků“ za vedení otce cvičili na železných hrazdách mladí hoši. Po cvičení závodili v běhu na polní cestě zvané „Pohřebjonka“, která vedla do Orlové k nemocnici. Byli vystaveni posměchu a lidé stojící kolem, nazývali tyto běhy nezdravostní a varovali otce před pokračováním.

Skupina starších upravovala kluziš- tě na rybníku pod haldu, zvaném „mašinka“. Název rybníku, „stava“, vznikl od čerpací stanice, která stála na břehu a čerpala vodu pro jámu Eleonoru. Stanice sloužila bruslařům za šatnu. Brusle se tehdy znaly jediné značky „Hallifax“, bruslaři svírali brusli pákou k podrážce a k podrážce a bylo nutné mít je přesně se- řazené, jinak často odpadávaly. Na izerní v časopise objednávali si mnoho převratnou novinku, brusle „na klíčku“ v železářském obchodě Rott na Malém rybníku u Staroměstského náměstí v Praze. Obchod je i nyní v Praze nazýván „U Rottů“. Asi kolem roku 1905 vyvolaly senzací „šeksny“, brusle přišroubované přímo na boty tak jak je známe dnes.

Bruslilo se každý večer a po skončení si bruslaři upravovali led pro příští den. Led se políval z hadice ruční stříkačky, až jedné noci se led prolomil a stříkačka zmizela na dně rybníka. Příštího roku přišel kdosi se „silným“ nápadem polívat led horkou vodou a nověřící tomášové čekali, že led se horkou vodou musí roztavit. Když pak tahali na saních svoji „robu“ a polívaný hadr led látil, jakost bruslařské plochy se značně zlepšila. V neděli vyhrával na břehu flášiňatář, bruslaři dělali kroužky a v šatně se vařil čaj.

V Lázech se rodil pokus o sport mnohem nákladnější, o cyklistiku. A to ještě na vysokých kolech, na nichž byla jízda krkolomným výkonem. Za-

— 21 —

Propriety rozhodčích ke stejnému ročníku cyklistického závodu.

